

„Przestrzenie Przekładu” 9 – konferencja naukowa zorganizowana przez Instytut Językoznawstwa Uniwersytetu Śląskiego oraz Komisję Przekładoznawczą przy Międzynarodowym Komitecie Słowistów w Katowicach, 14–15 października 2024 (sprawozdanie)

DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/RP.2024.009>

Jak co roku, również w minionym, w dniach 14–15 października 2024 roku odbyła się konferencja „Przestrzenie Przekładu” 9, zorganizowana przez Instytut Językoznawstwa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz Komisję Przekładoznawczą przy Międzynarodowym Komitecie Słowistów. Komitet naukowy oraz komitet organizacyjny tworzyło aż 15 osób. Komitet naukowy: dr hab. Jolanta Lubocha-Kruglik, prof. UŚ – przewodnicząca komitetu naukowego, dr hab. Oksana Małysa, prof. UŚ, prof. dr hab. Agnieszka Adamowicz-Pośpiech, dr hab. Leszek Małczak, prof. UŚ, dr hab. Małgorzata Płomińska, dr Gabriela Wilk, dr Ewa Kapela i dr Marzena Będkowska-Obłąk oraz komitet organizacyjny: dr Anna Paszkowska – przewodnicząca komitetu organizacyjnego, mgr Katarzyna Akartel, mgr Krystsina Artamonava, mgr Aleksandra Gnyp, mgr Ruslana Korshunova, mgr Maria Lukosek i mgr Jakub Bober.

Konferencja od pierwszej edycji cieszy się wielkim zainteresowaniem filologów różnych specjalności: rusycystów, sławistów, anglistów, germanistów, romanistów oraz tłumaczy, a także pasjonatów przekładu. Można zaryzykować stwierdzenie, że jest to jedna z nielicznych konferencji, która przyciąga tak wiele znanych osób, specjalistów w dziedzinie przekładu i przekładoznawstwa. Jest to niewątpliwie okazja do spotkania naukowców, których dzieła i artykuły cytuje się we własnych tekstach. Siła „Przestrzeni Przekładu” to cykliczność oraz kilka języków konferencji: polski, rosyjski i angielski. Mocną stroną konferencji jest różnorodność obrad w poszczególnych sekcjach: przekład artystyczny, tłumacz i jego dzieło, przekład –

zagadnienia ogólne, przekład specjalistyczny, nowe technologie a przekład, przekład ustny i audiowizualny. Wśród ważnych atutów konferencji należy także wymienić jej hybrydową formę: stacjonarną oraz online na platformie Teams. Na uwagę zasługuje również fakt, że studenci występujący w sekcji „Studenci o przekładzie” zwolnieni są z opłaty konferencyjnej.

Co roku planowana jest i faktycznie ukazuje się w wydawnictwie naukowym, które jest wpisane na listę ministerialną, publikacja z nadesłanymi po konferencji i pozytywnie ocenionymi przez recenzentów artykułami. Dla studentów przewidziano odrębną publikację w postaci monografii studenckiej *Studenckie przestrzenie przekładu*. Należy też wspomnieć, że w czasie konferencji odbyło się spotkanie z tłumaczem konferencyjnym Witoldem Skowrońskim, a po obradach w sekcjach – wycieczka po Katowicach.

Konferencję otworzył Dziekan Wydziału Humanistycznego prof. dr hab. Adam Dziadek oraz dr hab. Jolanta Lubocha-Kruglik, prof. UŚ. Obrady plenarne rozpoczął mgr Krzysztof Kowalczyk z Uniwersytetu SWPS, z referatem pt. *Tłumaczenie audiowizualne – czarna owca wśród przekładów*. Następnie wystąpili: dr hab. Piotr Pęzik, prof. UŁ z Uniwersytetu Łódzkiego, dr Marcin Oleksy z Politechniki Wrocławskiej, dr Krzysztof Hwaszcz z Politechniki Wrocławskiej, którzy skupili się na temacie, jakim jest *Wykorzystanie infrastruktury CLARIN w przekładzie: Weryfikacja frazeostylistyczna*. Kolejnym prelegentem był dr hab. Wojciech Charchalis, prof. UAM z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu mówiący *O potrzebie ponownego tłumaczenia klasyków na przykładzie „Don Kichota”*.

Po przerwie kawowej rozpoczęły się obrady w sekcjach. W sekcji poświęconej *Przekładowi artystycznemu* przewodniczyły prof. dr hab. Kadisha Nurgali oraz dr hab. Oksana Małysa, prof. UŚ. Jako pierwsza referat zatytułowany *История перевода детской прозы Бердибека Сокнакбаева* wygłosiła prof. dr hab. Kadisha Nurgali z Państwowego Uniwersytetu Euroazjatyckiego, Astana, w Kazachstanie. Rozważania w tej sekcji kontynuowała badaczka z tego samego ośrodka – dr doc. Zhanna Nurmanova, z wystąpieniem na temat: *О переводах детской литературы в Казахстане*. Kolejnymi prelegentami byli: dr Violetta Frankowska z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (*Wizualne elementy a proces adaptacji książki popularnonaukowej dla dzieci i młodzieży „Pokaż język. Słowem o słowie” [online]*), mgr Ruslana Korshunova z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (*Parateksty w utworach Rafała Kosika i ich rosyjskich i ukraińskich przekładach*), badaczka niezależna канд. филол. наук Ганна

Филатова (*Трансформации образа адресата в русских переводах повести «Хоббит» Дж.Р.Р. Толкина [online]*). W sekcji *Tłumacz i jego dzieło* prowadzonymi były: dr hab. Anna Małgorzewicz, prof. UW, oraz dr hab. Jolanta Lubocha-Kruglik, prof. UŚ. Sekcję rozpoczęła prof. dr hab. Anna Bednarczyk z Uniwersytetu Łódzkiego z referatem *O głupich błędach, pracy z redaktorem i translatorskich odkryciach nieoczywistych*. Następnie wystąpiły: dr hab. Joanna Warmuzińska-Rogoż, prof. UŚ z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (*Granice wolności tłumacza. „Dziwki w czadorach nie idą do Raju” Chahdortt Djavann w polskim przekładzie*), mgr Iryna Vikyrchak z Uniwersytetu Wrocławskiego (*Rose Auslander: portrait of a poetess as a translator [online]*), dr Patrycja Bobowska-Nastarzewska z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (*Interpretacja Hadota – sztuka uchwycenia w przekładzie specyficznego odczytania myśli filozoficznej [online]*), dr Paweł Golda z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (*O tłumaczu Marcelim Tarnowskim i rekonstrukcji jego biografii*) oraz mgr Halina Matviyenko z Uniwersytetu Warszawskiego z referatem (*Matteusz Dziesiąty i jego Biblia: postać i XVI-wieczne dzieło narratora*). W kolejnej sekcji *Przekład – zagadnienia ogólne*, której przewodniczyli prof. dr hab. Agnieszka Adamowicz-Pośpiech oraz dr Michał Gąska, swoje referaty przedstawili: dr hab. Agnieszka Błażek, prof. UAM z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (*Tłumacz wobec integracji literackości i fachowości – na przykładzie tłumaczenia reportażu literackiego Davida Fostera Wallace’a „Profesjonalny artyzm tenisisty Michaela Joyce’a jako paradygmat pewnego ujęcia wyboru, wolności, dyscypliny, uciechy, groteskowości i pełni człowieczeństwa” (tłum. Jolanta Kozak) – rozważania badaczki można przeczytać w niniejszym tomie*), dr hab. Markus Eberharter, prof. ucz. z Uniwersytetu Warszawskiego (*Okupacja i przekład. Przekłady literackie z niemieckiego w Polsce w latach 1939–1945*), dr Alina Mitek-Dziemba z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (*The Emergence of Eco-Translation: Practicing Translation in the Environmental Humanities’ Framework*), dr Anna Kizińska z Uniwersytetu Warszawskiego (*Skuteczność treningu twórczości w przekładzie terminów specjalistycznych [online]*); dr hab. Lucyna Agnieszka Jankowiak, prof. instytutu, z Polskiej Akademii Nauk (*Leksem „przekład” i jego synonimy w XVI-wiecznej polszczyźnie [online]*), dr Anna Godzich z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz dr Szymon Machowski z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (*Italian and American English culturemes of warding off*

bad luck: On verbal methods of warding off misfortune and propitiating good fortune in Italy and the United States of America [online]). Sekcji *Przekład specjalistyczny* przewodniczyli dr hab. Lubomir Hampl, prof. UŚ oraz dr Anna Szczęsny, prof. ucz. Swoje referaty zaprezentowało sześciu prelegentów, wśród których znaleźli się: dr hab. Ireneusz Kida, prof. UŚ z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (*Mesjasz w oryginale i przekładach Koranu*), dr Ivan Smirnov z Uniwersytetu Łódzkiego (*Особенности перевода Корана на русский язык*), wspomniany wyżej dr hab. Lubomir Hampl, prof. UŚ (*Aspekty onomastyczne skoncentrowane wokół antropimów w starotestamentowej Księdze Hioba – analiza na materiale czeskich i polskich przekładów biblijnych*); dr hab. Urszula Topczewska, prof. UW z Uniwersytetu Warszawskiego (*Tłumaczenie JHWH w Septuagincie [online]*), mgr Stanisław Schabowicz z Uniwersytetu im. Kard. Stefana Wyszyńskiego w Warszawie (*Jak misjonarze tłumaczą wybrane teksty teologiczne?*), mgr Aleksandra Gnyp z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (*Per Christum, Dominum Nostrum, czyli o przekładzie stylizacji językowej zawierającej elementy kultury trzeciej na język polski i rosyjski*). W sekcji *Nowe technologie a przekład* przewodniczącymi byli dr hab. Edyta Manasterska-Wiącek, prof. UMCS oraz dr Michał Sobczak, a referentami byli: dr hab. Agnieszka Andrychowicz-Trojanowska, prof. ucz., z Uniwersytetu Warszawskiego i dr Magda Żelazowska-Sobczyk z Uniwersytetu Warszawskiego (*Tłumaczyć z AI trzeba umieć: kilka refleksji na temat wykorzystania sztucznej inteligencji w pracy (przyszłego) tłumacza*), moderatorka sekcji dr hab. Edyta Manasterska-Wiącek, prof. UMCS (*Tłumaczenie SI a znaczenie rodzaju gramatycznego w przekładzie*), dr Monika Porwoł z Akademii Nauk Stosowanych w Raciborzu (*Przekład w epoce cyfrowej: zalety i zagrożenia*), dr hab. Marta Sobieszewska z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej (*ChatGPT w przekładzie tekstów prawa [online]*), dr Bartosz Warzycki z Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Targu (*Niechciane dziecko Fitzgeralda. Ricoeurowska mimesis w polskim przekładzie opowiadania „The Curious Case of Benjamin Button” [online]*) oraz mgr Karolina Ostrowska z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (*Przegląd nowych narzędzi technologicznych w branży tłumaczeniowej w Polsce – analiza treści stron firm tłumaczeniowych i badanie ankietowe [online]*). Dr Gabriela Wilk i dr Katarzyna Maniowska przewodniczyły sekcji *Przekład ustny i audiowizualny*, w której wysłuchaliśmy następujących prelegentów: dr Iwona Borys z Uniwersytetu Warmińsko-

-Mazurskiego w Olsztynie (*Tłumacz aktywny i pasywny w tłumaczeniu symultanicznym*), dr Sylwia Gierszal z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (*Zjawisko pauzy wypełnionej w tłumaczeniu symultanicznym*) dr Anna Bajerowska z Uniwersytetu Warszawskiego (*Tłumaczenie symultaniczne: transkodowanie w świetle semantyki kognitywnej [online]*); dr Justyna Woroch z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (*Czy można coś opuścić, tłumacząc ustnie? O hierarchizowaniu informacji przez początkujących tłumaczy konsekutywnych w parze językowej FR–PL [online]*), mgr Michał Hałys z Uniwersytetu Rzeszowskiego (*Egzotyzacja i domestykacja w ujęciu multimodalnym, czyli o tłumaczeniu japońskiego komiksu manga [online]*). Sekcja *Studenci o przekładzie* odbywała się aż w trzech salach jednocześnie, tak wielkim powodzeniem i zainteresowaniem cieszyły się obrady, w której główną rolę odgrywali właśnie studenci. W jednej z sal prowadzącymi byli mgr Maria Lukosek oraz mgr Julia Kot. Mogliśmy wysłuchać wystąpień: mgr Julii Kot z Uniwersytetu Jagiellońskiego (*Image of Roma and Spain in translations and adaptations of “Carmen”*), Aleksandry Połec z Uniwersytetu Warszawskiego (*Analiza porównawcza tłumaczenia gwary czarnej społeczności w polskim i hiszpańskim przekładzie powieści “The Heart is a Lonely Hunter”*), lic. Sandry Waleszkiewicz z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej (*Baskijskie przysłowia: polskie tłumaczenia i analiza [online]*), lic. Martyny Wac z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej (*Zasady przekładu imion władców w językach hiszpańskim i polskim [online]*), lic. Julii Włodarskiej z Uniwersytetu Warszawskiego (*Kurpiowszczyzna w przekładzie. Analiza tłumaczenia „Le Petit Prince” Antoine’a de Saint-Exupéry’ego na dialekt kurpiowski*), Bartłomieja Krupy z Uniwersytetu Warszawskiego (*O problemach przekładu literatury dawnej – Dante Alighieri „Boska Komedia” (Pieśń, p. I)*). W innej sali sekcji *Studenci o przekładzie* przewodniczącymi byli mgr Krystsina Artamonava i mgr Jakub Bober. Wystąpili natomiast: mgr Julia Tomczak z Uniwersytetu Łódzkiego (*Потенциальность перевода пьесы Е. Г. Водолазкина „Сестра четырех” (историко-культурный вопрос)*), lic. Maja Krasieńska z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (*Polsko-rosyjskie paremie w polu konceptualnym MAŻ: niuanse przekładu*), badaczka niezależna Мария Килина (*Польские соответствия русским лексемам „успешный” и „успешно” в текстах параллельного корпуса НКРЯ [online]*), Maria Tomiak z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (*Проблема перевода священных тек-*

стов на примере русского и церковнославянского вариантов Евангелия от Луки), lic. Jan Kasprowicz z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (*Опыт составления польско-русского словаря спидвея (на материале речи комментаторов международных соревнований)*), lic. Szymon Przywoski z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (*Zawody sportowe w Counter Strike 2: profesjolekt polskich i rosyjskich graczy podczas zawodów*). W trzeciej sali wystąpienia studenckich przewodniczącymi byli mgr Maciej Piątek oraz mgr Dżmityr Skiwitski. Prelegentami zaś: lic. Agata Czyżewska z Uniwersytetu Warszawskiego, lic. Zofia Knapik z Uniwersytetu Warszawskiego, Karolina Gdańska z Uniwersytetu Warszawskiego (*Trudności i czynniki wspierające u progu kariery tłumaczeniowej z perspektywy początkujących tłumaczy i tłumaczek polskiego języka migowego*), lic. Natalia Bogdał z Uniwersytetu Jagiellońskiego (*Enhancing health communication by promoting clarity (on the example of medical terminology development in the IATE database)*); lic. Abigail Weronika Grabowska z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (*Przestrzenie komfortu: tłumaczenie „Muminków” T. Jansson a urok języka wspierającego emocjonalnie*), lic. Hanna Kulińska z Uniwersytetu Jagiellońskiego (*Różnice w tekstach audiodeskrypcji skierowanych do dorosłych i do dzieci*), Jarosław Kij z Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi (*Insights into Translation. Voice-over versus subtitled English translation of Netflix anime “Kengan Ashura” [online]*).

Po pasjonującej dyskusji w każdej z sekcji rozpoczęła się tzw. przerwa kawowa. W czasie przerwy kawowej uczestnicy konferencji mieli okazję wymienić się spostrzeżeniami i uwagami związanymi z tematyką przedstawionych wystąpień. Była to niewątpliwie jedna z szans nawiązania nowych znajomości naukowych, które mogą przynieść w przyszłości ciekawe, nowatorskie i owocne projekty oraz zadania badawcze.

Po południu 14 października obrady odbyły się w siedmiu sekcjach. Przewodniczącymi w sekcji *Przekład artystyczny* byli dr hab. Markus Eberharter, prof. ucz. oraz dr hab. Małgorzata Płomińska, swoje referaty zaprezentowali natomiast: dr Magdalena Bieniasz z Uniwersytetu Wrocławskiego (*Intermedialność „Kolaży” Herty Muller w polskim przekładzie*), dr Michał Gąska z Uniwersytetu Wrocławskiego (*Problematyka tłumaczenia medycznych terminów specjalistycznych w tekście literackim na przykładzie niemieckiego przekładu powieści „De verdovers” Anny Enquis*), dr Christian Jakob Altmann z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (*Kulturowy wymiar*

kompromisów w przekładzie książki kucharskiej z języka polskiego na język niemiecki), mgr Magdalena Tomecka z Uniwersytetu Łódzkiego: „Małgośka” i „Damą być”, czyli o przekładzie wybranych tekstów Agnieszki Osieckiej na język niemiecki [online]); dr Karolina Kazik z Uniwersytetu Wrocławskiego (*Poezja Tomasza Rożyckiego w przekładzie Bernharda Hartmanna na język niemiecki*). Przekład artystyczny cieszył się dużym powodzeniem, czego dowodem jest fakt, że w tym samym czasie w innej sali również odbywały się obrady w tej sekcji, moderowane przez prof. dr hab. Annę Bednarczyk i PhD Igora Jelinka. Wyniki swoich badań przedstawili następujący prelegenci: dr Matteo Piccin z Uniwersytetu Warszawskiego (*Tłumacząc Reymonta na język rosyjski: przypadek Aleksandra Pogodina*), PhD Nataliia Kalnychenko z Matej Bel University (*Передача українізмів в перекладах ранніх повістей Ніколая Гоголя на український і англійський мови*), mgr Piotr Baleja z Uniwersytetu Łódzkiego (*Переклад вибраних віршованих елементів в драмі Тадеуша Слободзянка „Наша класа. Історія в XIV лекціях” на український і російський мови*), PhD Igor Jelinek z Ostravská univerzita (*О перекладі пісневих творів Булата Окуджави на чеський і англійський мови*), niezależna badaczka доктор наук Анастасія Уржа (*Інтерпретація засобів введення мови і думки в англійських перекладах роману Ф. М. Достоєвського «Преступлення і кара» [online]*), dr Krzysztof Tyczko z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (*Realia kulturowe i możliwe rozwiązania translatorskie w sztuce „Отродье” (pol. „Pomiot”, 2023) Esther Bol [online]*). W sekcji Przekład – zagadnienia ogólne, której przewodniczyli Assoc. Prof., PhD Oleksandr Kalnychenko oraz dr hab. Agnieszka Błażek, prof. UAM, wystąpili: Anna Rędzioch-Korkuz z Uniwersytetu Warszawskiego (*The Concept of Border in Translation Exemplified by a Polish Translation of the song „Good Morning Starshine”*), Assoc. Prof., PhD Oleksandr Kalnychenko z Matej Bel University in Banská Bystrica, Slovakia, V.N. Karazin Kharkiv National University (*The Dark Side of Translation: Translating Russian Literature in Soviet and Post-Soviet Ukraine*), PhD Martin Lizoň z Filozofická fakulta, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici (*Словацькі переклади російськомовних текстів в області гуманітарних наук і політології після 1990 р. (аналіз літературного поля) [online]*), dr hab. Igor Panasiuk z Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim (*По слідах процесу перекладу в перекладчеських щоденниках Юліана Тувіма [online]*), mgr Maria Sko-

czyńska z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (*Płeć przenikająca i płeć znikająca. Problemy dookreślenia podmiotu w przekładzie poezji Karin Boye i Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej [online]*), mgr Dymitry Skivitski z Uniwersytetu Warszawskiego (*Проблема межъязыковой эквивалентности в теории перевода фразеологических единиц [online]*). Sekcji *Przekład specjalistyczny* przewodniczyły: dr hab. Agnieszka Andrychowicz-Trojanowska, prof. ucz. i dr Marzena Będkowska-Obłąk. Pierwszą prelegentką była dr Anna Szczęsny, prof. ucz. z Uniwersytetu Warszawskiego z referatem: *Urbanonimy polskie w językach obcych. Analiza wybranych przykładów z oficjalnych portali turystycznych*. Następnie swoje wystąpienia zaprezentowały: dr Katarzyna Maniowska z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej (*Tłumaczenie ustne w środowisku szpitalnym*), dr Michał Sobczak z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (*Wybrane problemy przekładu terminologii z zakresu przepisów gry w piłkę nożną w konfrontacji angielsko-niemieckiej i angielsko-polskiej*), Assoc. Prof., PhD Olena Khavkina z Zaporizhzhia Polytechnic National University i Assoc. Prof., PhD Kateryna Lut z Zaporizhzhia Polytechnic National University (*Localization Pitfalls in Translation [online]*), PhD Lukaš Plesnik z Ostravska univerzita (*К вопросу о переводе тюркизмов в русско-чешском сопоставительном плане [online]*), PhD Marek Chovanec z Prešovska univerzita v Prešove (*Переводческий анализ юридических терминов: «правоохранительные органы» и «organy činne v trestnom kopani» с точки зрения их взаимозаменяемости при переводе [online]*). Kolejną sekcją była *Dydaktyka przekładu* z prowadzącymi dr hab. Joanną Warmuzińską-Rogoż, prof. UŚ i dr Olgą Mastelą. Wśród prelegentów znalazły się następujące osoby: dr Daniel Vogel, prof. ucz. z Akademii Nauk Stosowanych w Raciborzu (*Tłumacz w postępowaniu przygotowawczym – symulowane przesłuchanie świadka z udziałem studentów specjalności translatorskich w Komendzie Powiatowej Policji*), dr Anna Kurzaj z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (*Analiza konstrukcji w dydaktyce przekładu*), dr Ełona Curkan-Drożka z Uniwersytetu Łódzkiego (*Elementy komunikacji niewerbalnej w pretranslatorskiej analizie tekstu*), dr Krzysztof Jeleń ze Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie (*Tłumaczenie dydaktyczne jako jedno z ważniejszych ćwiczeń na zajęciach lektoratu języka specjalistycznego – refleksja glottodydaktyczna [online]*), dr Karolina Siwek z Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie (*Dydaktyka działaniowo-zadaniowa jako podejście do nauczania języka biznesu*

przyszłych tłumaczy pisemnych [online]), dr Beata Piecychna z Uniwersytetu w Białymstoku (*Miejsce poprawnej polszczyzny w programach studiów na specjalnościach translatorycznych* [online]). Przewodniczącymi sekcji *Przekład ustny i audiowizualny* byli dr Anna Paszkowska i mgr Krzysztof Kowalczyk. Mogliśmy wysłuchać następujących badaczy: dr Elżbiety Plewy z Uniwersytetu Warszawskiego (*Tłumaczenie audiowizualne w kinie wczesnodźwiękowym i dźwiękowym na przykładzie dwóch wersji filmu Neapol, śpiewające miasto*), dr Judyty Mężyk z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (*Context-based translation techniques for subtitling*), mgr Marii Lukosek z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (*Antagonista w akcji: językowy obraz Jamesa Moriarty'ego w ujęciu angielsko-polsko-rosyjskim*), mgr Marii Agnieszki Kozan z Uniwersytetu Wrocławskiego (*Do we still need a simultaneous interpreter while watching the Oscars? Characteristics of simultaneous interpreting on the basis of the last five editions of the Academy Awards (2020–2024)* [online]); mgr Dominika Kunzego z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (*Jak przetłumaczyć żywioł? Analiza przekładu nazw własnych z filmu „Między nami żywiołami” w wersji norwesko- i polskojęzycznej* [online]), mgr Adrianny Glegoli z Uniwersytetu Warszawskiego (*Badanie rozwoju i implementacji napisów dla niesłyszących w Polsce w latach 2019–2024* [online]). Z popołudniowych sekcji ponownie ogromnym zainteresowaniem prelegentów cieszyła się sekcja *Studenci o przekładzie*. Tak jak wcześniej, zgromadziła ona tylu uczestników, że obrady musiały odbywać się równocześnie w trzech salach. W jednej z nich prowadzącymi byli mgr Zuzanna Bogucka i mgr Jakub Bober. Mogliśmy wysłuchać wystąpień: mgr Zuzanny Boguckiej z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach (*Przekład dialektu Cockney na język polski na przykładzie „Pygmaliona” G.B. Shawa oraz „My Fair Lady*), lic. Anny Jelonek z Uniwersytetu Jagiellońskiego (*Translation in the theatre: an attempt to create a temporally and spatially neutral version of a 19th-century play*), lic. Aleksandry Babiarz z Uniwersytetu Jagiellońskiego (*Translation in museum as a space of confrontation with history*), lic. Patryka Mrocza z Uniwersytetu Jagiellońskiego (*SPACES of Translation. LLMs and NMTs in terminology work for the EU*), Pauliny Kondratowicz z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (*Analiza neologizmów w tłumaczeniu: wiersze Leśmiana i ich angielskie wersje* [online]), lic. Huberta Arentewicza z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (*In Search of Equivalence – Analysis of Select Translation Choices in the Polish*

Translation of Rebecca Makkai's „I Have Some Questions For You” [online]). W kolejnej sali prowadzącymi byli mgr Ruslana Korshunova i mgr Julia Tomczak, zaś wśród występujących studentów wysłuchać mogliśmy referaty: Justyny Śniady z Uniwersytetu Wrocławskiego (*Bachowska polifonia. Muzyka w powieściach Gesualda Bufalina i ich polskich przekładach*), Heleny Sitarek z Uniwersytetu Łódzkiego (*„What is a peardrum?” O fikcyjnych instrumentach muzycznych w przekładzie*), Aleksandra Podgórnego z Uniwersytetu Jagiellońskiego (*Strategie przekładu rumuńskiego czasu zaprzeszłego na język polski na przykładzie dwóch polskich tłumaczeń powieści „Ion” Liviu Rebreanu*), lic. Pauliny Pałgan z Uniwersytetu Jagiellońskiego (*Zaginiony vs Baltagul. Obraz kobiety w tłumaczeniu i oryginale powieści Mihaila Sadoveanu*); lic. Dawida Górniego z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (*Metoda przekładu intersemiotycznego a nauka czytania obrazu [online]*). W trzeciej sali – pod przewodnictwem mgr Moniki Tobiszowskiej i mgr Aleksandry Gnyp – wystąpili następujący studenci: mgr Maciej Piątek z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (*„Alicja w Krainie Czarów” Lewisa Carolla – porównanie wybranych fragmentów utworu w języku oryginału oraz w polskim i bułgarskim przekładzie*), mgr Monika Tobiszowska z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (*Tłumaczenie przekleństw z języka angielskiego na język polski na przykładzie serialu „Peaky Blinders”*), mgr Justyna Dopierała z Uniwersytetu Łódzkiego (*Z problematyki przekładu wybranych konstrukcji składniowych języka staro-cerkiewno-słowiańskiego na język polski [online]*), lic. Rafał Adamski z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (*Transkreacja jako metoda kulturowo uwarunkowanego tłumaczenia piosenek na przykładzie „Manner sind Schweine”*), lic. Dagmara Kotkowska z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (*Analiza tłumaczenia słownictwa nacechowanego kulturowo na podstawie baśni braci Grimm pt. „Stoliczku, nakryj się”*) oraz Mirella Nycz z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (*O przekładzie zwiastunów filmowych*).

Po owocnych całodniowych obradach, w tym po dyskusji zamykającej pierwszy dzień wartościowych i rozwijających rozważań o przekładzie i przekładoznawstwie, uczestnicy mieli okazję kontynuować rozmowy i poznać się lepiej w trakcie uroczystego bankietu. Był to czas na odpoczynek w miłym towarzystwie podczas kolacji, na której serwowano wykwiłtne i pyszne dania.

Obrady 15 października 2025 rozpoczęło inspirujące *Spotkanie z tłumaczem konferencyjnym* akredytowanym w instytucjach UE, pracującym

z następującymi językami: angielskim, polskim, niemieckim i rosyjskim. Sekcji przewodniczyła dr Gabriela Wilk. Zaproszony gość, dr Witold Skowroński z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, to m.in. tłumacz prezydentów: Lecha Wałęsy, Aleksandra Kwaśniewskiego, Lecha Kaczyńskiego, Andrzeja Dudy oraz Billa Clintona, George’a Busha, George’a Walkera Busha, a także Królowej Brytyjskiej Elżbiety II i Księcia Filipa w Wielkiej Brytanii. Przekładał, podczas pielgrzymek do Polski, wszystkie wystąpienia papieży: Jana Pawła II oraz Benedykta XVI. W okresie około 15 lat pracował jako tłumacz w Parlamencie Europejskim i Komisji Europejskiej w Brukseli, Strasburgu i Luksemburgu. To także były dyrektor Szkoły Tłumaczy i Języków Obcych UAM w Poznaniu (STiJO UAM), który wykładał i prowadził zajęcia dla studentów tłumaczenia konferencyjnego także zagranicą: w Niemczech, Anglii, Danii, Belgii czy Rumuni.

Po przerwie kawowej kontynuowane były obrady w sekcjach: *Przekład artystyczny*, *Przekład – zagadnienia ogólne* i *Dydaktyka przekładu*. Sekcji *Przekład artystyczny* przewodniczyli dr hab. Wojciech Charchalis i prof. UAM, dr Magda Żelazowska-Sobczyk. Wystąpiły następujące osoby: dr Anna Sworowska z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (*Strach w przekładzie – obraz emocji we współczesnej literaturze szwedzkiej w tłumaczeniu na język polski*), dr hab. Barbara Łuczak z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (*Przetłumaczyć przyrodę: o hiszpańskim przekładzie „Journal of a Residence in Chile” Marii Graham [online]*), dr Bartosz Wójcik z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej (*Disappearing Trinidad. Ayanna Lloyd Banwo’s “When we were birds” in Polish: Concerns and Consequences [online]*), dr Anna Krawczyk-Łaskarzewska z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (*On Polish Translations of “Rappaccini’s Daughter” and “The Birth-Mark” [online]*), dr Łukasz Borowiec z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II (*Two Polish Translations of Harold Pinter’s “One for the Road”: An Approach through Cognitive Linguistics [online]*), dr Katarzyna Cieplińska z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (*O polskim przekładzie powieści Jerzego Pietrkiewicza “The Quick and the Dead” (1961) – dylematy tłumacza [online]*). W kolejnej sekcji, *Przekład – zagadnienia ogólne*, prowadzonej przez dr hab. Annę Rędzioch-Korkuz i dr hab. Ireneusza Kida, prof. UŚ, prelegentami byli: dr Inesa Kuryan z Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi (*Błędy i błędne przekonania tłumacza*), dr Andrzej Widota

z Akademii Nauk Stosowanych w Raciborzu (*Interdomain Translation of Polish Conceptual Metaphors Related to Agriculture. A Preliminary Study*), Assoc. Prof. Audrone Raskauskiene z Vytautas Magnus University i Assoc. Prof. Irena Ragaisiene z Vytautas Magnus University (*Translation and Ideology: Cases of Censorship in Selected Lithuanian Translations [online]*), PhD candidate Kristina Aurylaitė z Vytautas Magnus University (*Multilingualism and/in Literary Translation: Selected Novels and Their Translations [online]*), dr hab. Barbara Walkiewicz z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (*Pryzmaty. O tłumaczeniu tytułów dzieł sztuki z różnych perspektyw [online]*), mgr Agnieszka Erdogan z Uniwersytetu Warszawskiego (*Trudności w przekładzie literatury Orientu na przykładzie literatury tureckiej [online]*). W sekcji *Dydaktyka przekładu* przewodniczącymi byli dr Daniel Vogel, prof. ucz. oraz dr Ewa Kapela. Wśród prelegentów znaleźli się: dr Olga Mastela z Uniwersytetu Jagiellońskiego (*Tutoring jako metoda w edukacji tłumacza*), dr Magdalena Duś z Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz lic. Sylwia Niemiec z Uniwersytetu Jagiellońskiego (*Dydaktyka przekładu specjalistycznego: Pozyskiwanie i wykorzystanie źródeł informacji w tłumaczeniu protokołów sekcji zwłok*), dr Aneta Banaszek-Szapowałowa z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (*Algorytm gatunkowy na zajęciach z tłumaczenia specjalistycznego*), dr inż. Joanna Nowicka z Akademii Nauk Stosowanych Angelusa Silesiusa (*Dydaktyka przekładu związanego z reklamą, PR i marketingiem [online]*), Assoc. Prof. Dalia Mankauskienė z Vilnius University (*Translation Project Management: A Vital Addition to Our Curriculum [online]*) oraz dr Joanna Mirek z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II (*What's inside the mind of an interpreting trainee? Examining retrospective verbal protocols of conference interpreting students [online]*).

Dziewiątą odsłonę konferencji „Przestrzenie Przekładu” zamknęła dyskusja, po której Organizatorzy zaprosili uczestników na wycieczkę po centrum Katowic. Bez wątpienia Organizatorzy, jak co roku, dołożyli wszelkich starań, aby to spotkanie naukowe stało się owocnym i miło wspomnianym miejscem wymiany myśli i nawiązania nowych zawodowych znajomości. Zdaje się, że po raz kolejny konferencja „Przestrzenie Przekładu” okazała się formułą, która przekonała i zachęciła uczestników do zgłoszenia swoich wystąpień, a następnie zaprezentowania referatów wśród tak szacownego grona, które kieruje się zasadą życzliwej, kulturalnej i kreatywnej krytyki. Powoli staje się już tradycją – dla filologów, tłumaczy, specjalistów,

studentów i wszystkich innych pasjonatów przekładu i przekładoznawstwa, aby raz w roku, w październiku, zawitać do Katowic i wziąć udział w tym wartościowym wydarzeniu naukowym, jakim są „Przestrzenie Przekładu”.

Patrycja Bobowska-Nastarzewska
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
bobowska@umk.pl
ORCID: 0000-0002-7079-4905

